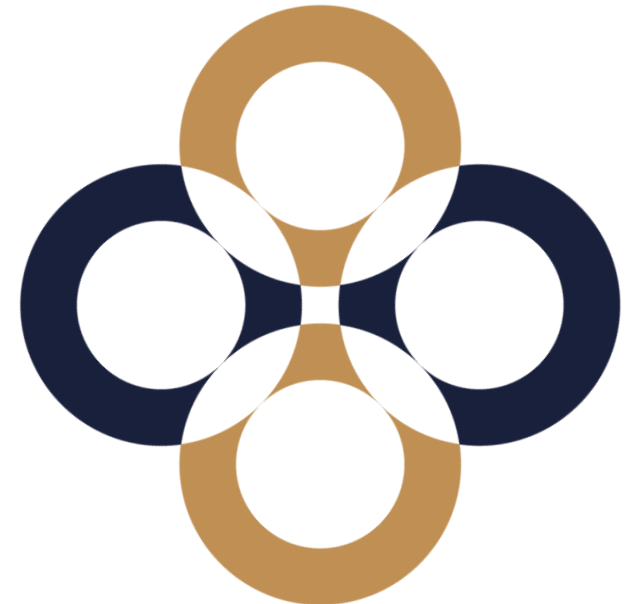

A társadalomtudomány alapjai - gyakorlat

4. hét:

Adatok a nemfizetett háztartási munkáról

Gál Róbert Iván (robert.gal@uni-corvinus.hu)

Informális gazdaság:

1. adóelkerülő (illegális, fekete, szürke, moonlight) gazdaság
2. a nem-fizetett háztartási munka világa

Miért baj, hogy a nem-fizetett gazdaság nem része a gazdaságstatisztikának?

A gazdaság egyre nagyobb része kerül át a háztartásból a nemzetgazdaságba (a termékek utazási távolsága)

- GDP növekedés: mennyiben a gazdaság teljesítményének valós illetve a mérésben mutatózó növekedése
- gazdasági felzárkózás és GDP növekedés

Hol töltünk több időt munkával: a nemzetgazdaságban vagy a háztartásban?

a nem fizetett munkával töltött idő mindenütt jelentős, a legmodernebb társadalmakban is

A fizetett és nem-fizetett munkával töltött idő történelmi trendjei

A nem-fizetett munka figyelmen kívül hagyásának egyes következményei

a női teljesítmény alulmérése és ennek következményei

munkavégzés nemek szerint: időráfordítás és munkaérték; egy dekompozíós gyakorlat

Mekkora a GDP-n túli gazdaság?

Country	Scope	Reference year	% of GDP/GNP
Australia	unpaid work	1986–87	52-57 (GDP)
Australia	unpaid work	1992	58 (GDP)
Australia	unpaid work	1997	48 (GDP)
Canada	unpaid household work	1971	40 (GDP)
Canada	unpaid household work	1992	41 (GDP)
Canada	unpaid work	1992	43 (GDP)
Denmark	unpaid household work	1987	40 (GNP)
Germany	unpaid work	1992	71 (GDP)
New Zealand	unpaid work	1990–91	52 (GDP)
Norway	unpaid household work	1972	50 (GDP)
Norway	unpaid household work	1989	39 (GDP)
Norway	unpaid household work	1992	37 (GDP)
Switzerland	unpaid work	1997	52 (GDP)
USA	unpaid household work	1976	44 (GNP)

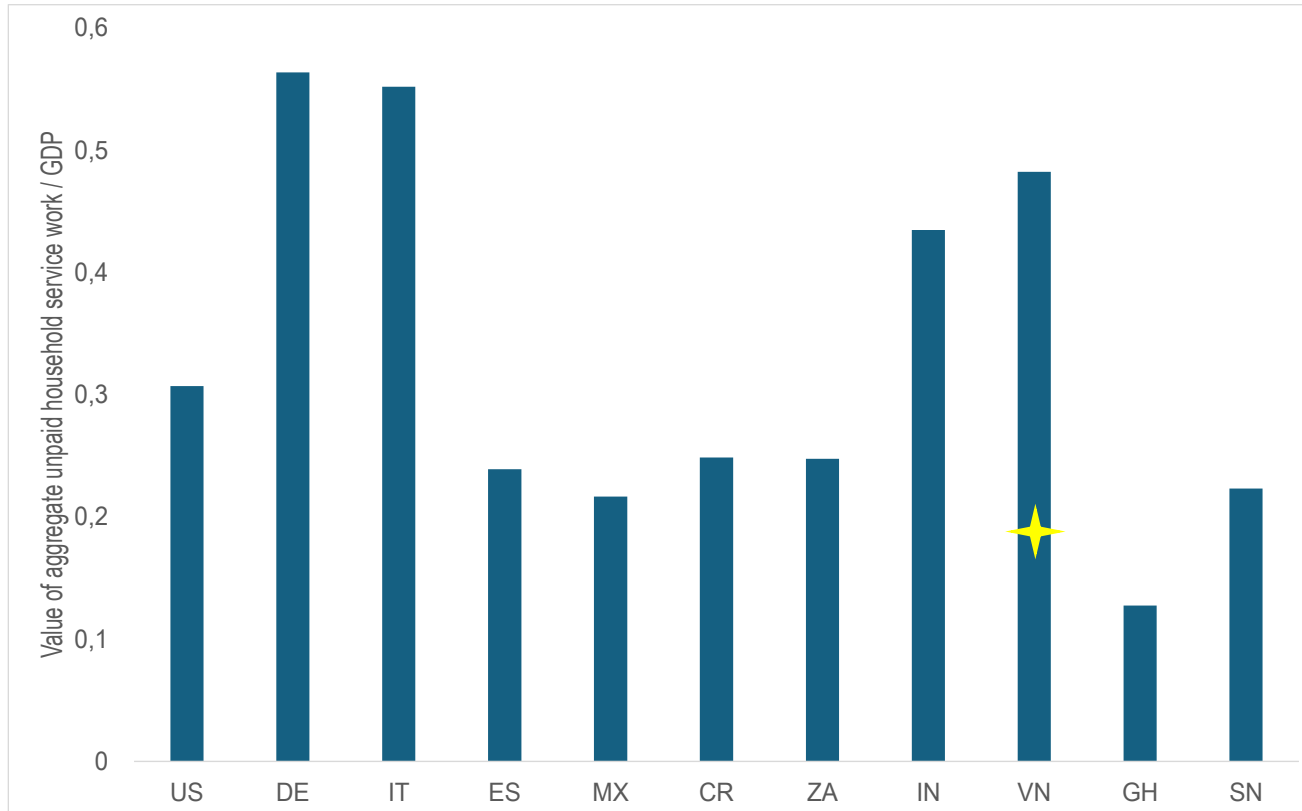
Forrás: *Unpaid Work and the Australian Economy 1997. Australian Bureau of Statistics*

Az az érték, amit a háztartások előállítanak, de nem vesszük számításba igen jelentős

A táblázatban látható különbségek fakadhatnak a módszertanból, a vizsgálat időpontjából és az országok közötti különbségekből is

Visszatérve a korábbi kérdés (egy változatára): vajon hol nagyobb a nem-fizetett háztartás-gazdaság a nemzetgazdasághoz képest? A fejlettebb országokban, ahol több tevékenység került ki a háztartásból? Vagy a fejletlenebbekben?

A nem-fizetett háztartási munka értéke a GDP arányában egyes országokban

Láttuk: a háztartásban zajló értékteremtés átalakul, nem szűnik meg.

Továbbá: azok a tevékenységek, amelyeket jellemzően a háztartásokban végeznek, a jómódú országokban felértékelődnek

Forrás: United Nations Population Division (2024).

Országkódok: DE: Németország, IT: Olaszország, ES: Spanyolország, MX: Mexikó, CR: Costa Rica, ZA: Dél-Afrika, IN: India, VN: Vietnám, GH: Ghána, SN: Szenegál

Időmérleg, nem fizetett háztartási munka

KSH időmérleg adatok

<https://www.ksh.hu/stadat>

/ 10. Időfelhasználás, időmérleg

napi átlagos időráfordítás, tevékenységet végzők aránya, tevékenységet végzők időráfordítása

Miként változott a kereső- termelőtevékenységre illetve a nem-fizetett háztartási munkára (háztartási és ház körüli munka, vásárlás, szolgáltatások igénybevétele, ügyintézés, gyermekek gondozása, ellátása) fordított idő aránya 1986-87 és 2024-25 között, a férfiak illetve a nők körében?

Eurostat HETUS adatok (Harmonised European Time Use Survey)

<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

/ Population and social conditions / Living conditions and welfare / Time use survey

Time spent, participation time and participation rate in the main activity by sex and age group

Mi a különbség a main activity és a secondary activity között?

Melyik országban töltötték a férfiak a legtöbb időt (egy főre esően) házimunkával (2010-ben)?

Melyik országban aludtak az emberek a legtöbbet 2020-ban?

AGENTA

<http://dataexplorer.wittgensteincentre.org/nta/>

/ NTTA Data

Adatforrások: HETUS, MTUS (Multinational Time Use Study)

A háztartási munka végzése (prod) és az eredmény fogyasztása (cons)

Rajzolja fel a férfiak és nők által végzett összes háztartási munka értékét életkor szerint Németországra (2010)! Mely életkorokban és milyen összeggel érték el maximumukat a két nem eloszlásai?

Nőtt vagy csökkent a férfiak és a nők által végzett házimunkával töltött idő Spanyolországban 2003 és 2010 között?

Házifeladat:

Mennyi időt töltöttek a belgák fizetett és nem fizetett munkával 2010-ben?

Időmérleg adatbázisok; adatok a nem-fizetett munkáról

A Counting Women's Work adatbázis

<https://www.countingwomenswork.org/>

az adatbázis megtalálható a gyakorlat Moodle oldalán

Közös gyakorlat:

Miként alakult az általános háztartási munkára fordított idő a vietnami nők körében életkor szerint, időben mérve?

És a férfiak esetében?

És miként viszonyult a gyermekgondozásra fordított idő az általános háztartási munkára fordított időhöz (Vietnam, csak nők)?

Miként alakult az összes nem-fizetett háztartási munka fogyasztása életkor szerint Vietnamban, időben mérve (a két nem együtt)? És pénzben?

Rajzolja fel az összes háztartási munkával előállított, pénzben mért értéket életkor szerint az Egyesült Államokra külön a nők, külön a férfiak esetében!

Házifeladat:

Készítsenek a nemek szerint megbontott termelési koreloszlásokból a két nemre egyesített koreloszlást az ENSZ népességadatainak felhasználásával!

ENSZ Népesedési Főosztály (UN Population Division): <https://www.un.org/development/desa/pd/data-landing-page>

/ World Population Prospects / Data / Download Center